

ÇASYAG
ÇOCUK ADALET SİSTEMİ
YAPILANDIRMA GİRİŞİMİ

BASIN DUYURUSU
24.08.2004

Türk Ceza Kanunu Tasarısının
Çocuğa Bakışı Konusunda Çocuk
Adalet Sistemi Yapılandırma
Girişimi'nin Basına Açıklaması
"Çocuklara Özgü
Adalet İstiyoruz"

Uzun yıllardır Türk Ceza kanunu değiştirilmeye uğraşılıyor. Bugüne kadar Tasarının pek çok yönü tartışıldı.

Ama "ÇOCUKLAR" unutuldu. Bu açıklama 27 Baronun Çocuk Hakları Merkezleri Üyelerince hazırlanan rapora dayanılarak 'Çocuk Adalet Sistemi Yapılandırma Girişimi' nce hazırlandı. Meclise ve tüm topluma çocukları hatırlatmak amacı ile hazırlanan metni grubun sözcüleri Av. Seda Akço ve Mustafa Ruhi Şirin tarafından kamuoyuna açıklandı:Türk Ceza Kanunu Tasarısı, bu Kanunu ihlal eden çocuğa; "SUÇLU" gözüyle bakıyor ve onu ceza adalet sisteminin dar alanına hapsediyor. Oysa çocuklar, toplumun ve yetişkinlerin onlara karşı yükümlülüklerini gereği gibi yerine getirmemesi sebebiyle suç işliyorlar. Henüz fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimini tamamlamamış çocukların davranışlarına ceza hukukunun mantığı ile tepki vermenin çocuğu suçtan korumak konusunda hiç de etkili bir yol olmadığı bilinmektedir.

Madem çocuklar, içinde buldukları olumsuz koşullar veya sosyalleşirken, yetişkin yaşamına geçerken yaşadıkları sıkıntılar nedeniyle suç sayılan eylemleri gerçekleştiriliyorlar, öyleyse biz yetişkinlere düşen görev bu sebepleri tespit edip, ortadan kaldırmaya çalışmaktır. Bu da ceza hukukunun değil medeni hukukun, sosyal hizmet ve sosyal güvenlik hukukunun çalışma alanıdır.

Çocuk adalet sistemi, önleyici, koruyucu bir anlayış ve hizmet sistemi üzerinde yükselir ve ceza adaletine mümkün olduğunca uzak durur.

Çocuk adalet sisteminin; toplumun ve onun bir üyesi olan çocuğun ihtiyaçlarına göre hukuka uygun biçimde özel bir kanun ile düzenlemesi gerekir.

Zira Türkiye, B.M. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesine taraf olurken, kanunla ihtilafa düşen çocuklar için, sadece onlara uygulanabilir yasalar, usuller ve makamlar öngöreceğine söz vermişti. (40.md)

Artık bu sözü tutmanın zamanı geldi. Bu gerekçelerden hareketle şunlar talep ediyoruz:

1. Kanunla ihtilaf halindeki çocuklara uygulanacak esaslar TCK kapsamından çıkarılmalı, özel bir konun ile düzenlenmelidir.
2. Çocuklara özel bir kanun hazırlanarak derhal yürürlüğe konulmalıdır.
3. Ceza sorumluluğu yaşı, medeni hukuktaki sorumluluk yaşı ile uyumlu hale getirilmeli, ceza sorumluluğu olmayan çocukların tehlikelerden korunması koruyucu tedbirler aracılığı ile sağlanmalıdır.
4. 18 yaşına kadar bütün çocuklar için öncelik koruyucu tedbirlere verilmeli, bu tedbirler ile amaca ulaşılamadığı takdirde güvenlik tedbirlerinin uygulanması öngörülmelidir.
5. Ceza ancak bütün bu tedbirler ile amaca ulaşamadığı takdirde ve çocuğun yararı bunu gerektirdiğinde uygulanabilir olmalıdır. Bu durumda dahi cezaya hükmedilecek haller ancak olayın ve çocuğun özelliklerine göre ağır nitelikteki veya tekerrür halindeki suçlarla sınırlandırılmalıdır.
6. Bu esasların hayata geçirilmesi kararı verecek mahkemenin çocuğu koruma mevzuatı ve sisteminin hayata geçirilmesine öncelik verilmelidir.
7. Bütün bunları olabilmesi için çok iyi yapılandırılmış çocuk koruma mevzuatı ve sisteminin hayata geçirilmesine öncelik verilmelidir.

8. Yargılama için azami süre öngörülmesi, dava ve ceza zamanaşımı süreleri kısaltılmalıdır.

Türk Ceza Kanunu Tasarısı;

1. Ceza sorumluluğu olmayanları güvenlik tedbirine tabi kılmakla,

2. 12 yaşını doldurmuş ancak 15 yaşını doldurmamış olanlar için "fiilin hukuki sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemesi olması" kriterini getirmekle,

3. 15 yaşını doldurmuş olanlar için sadece ceza öngörmekle, çocuk adalet sisteminin tüm gereklilerini reddetmektedir.

Çocukların suç işlemedikleri, çocuklarını suça ve suçluluğa karşı koruyabilen bir toplum ve bu amaçla geliştirilmiş bir hukuk sistemi için geç olmadan Türk Ceza Kanunu Tasarısı'nın hükümlerinin gözden geçirilmesi ve esas olarak bu düzenlemelerin çocuklara özgü bir yasa ile düzenlenmesini talep ediyoruz.

Bu bakış açısına sahip herkesi de bizimle birlikte olmaya ve bu konudaki kararlılığımızı dile getirmeye davet ediyoruz.

Av. Seda Akço